

مدیریت سبز در معماری ساختمان (معماری سبز)

چکیده: گرم شدن کره زمین، نازک شدن لایه ازن به علت استفاده از انواع آلاینده‌ها، افزایش آلودگی محیط زیست و انقراض گونه‌های زیستی، باعث شده است تا ضرورت توجه به مسائل زیست محیطی بیشتر گردد. در این میان توسعه به عنوان یکی از بزرگترین عوامل تغییر محیط زیست و در نتیجه آن، ساخت و ساز به عنوان یک صنعت بزرگ که طبق آمار، 50 درصد ذخائر سوختی را صرف می‌کند، باعث تخریب زمین‌های کشاورزی، فرسایش خاک، آلودگی محیط زیست و به مخاطره انداختن سلامتی و بهداشت مردم گردیده است و بر بحران انرژی دامن می‌زند. در سال‌های اخیر مقالات متعددی در زمینه معماری سبز یا معماری پایدار و اصول آن ارائه شده و اهداف و مزایای آن مورد بررسی قرار گرفته که هدف کلی این طرح‌ها حفاظت از منابع انرژی با در نظر گرفتن شرایط و ویژگی‌های محل و کاربران ساختمان و جوامع و ... می‌باشد. ایران به عنوان کشوری در حال توسعه با دارا بودن منابع غنی انرژی‌های تجدیدپذیر و نیز با استفاده روز افزون از منابع انرژی تجدید ناپذیر، نیازی مبرم به بهینه‌سازی مصرف انرژی و برنامه‌ریزی‌های خرد و کلان و بخصوص مدیریت سبز در این زمینه دارد. یکی از راهکارهای بهینه‌سازی مصرف انرژی، طراحی ساختمان‌ها با رویکرد اکتولوژیکی است. رویکردی که نتایج آن در نیل به اهداف توسعه پایدار اثبات شده است.

تاریخچه:

معماری سبزی مدیریت سبز در ساخت و ساز در حقیقت روند تازه‌shy& می‌باشد؛ چرا که در بسیاری از تمدن‌shy&های باستانی و معماریshy&های سنتی از جمله معماری سنتی ایران به صورتی بنیادین وجود داشته است. این نوع معماری دارای سابقهshy&ی دراز است و مثال آن، پی بردن انسانshy&های غارنشین به استفاده از جهت و سمت مناسب غارها، از لحاظ دمای محیط می‌shy&باشد و یا بررسی اصول معماری «استحکام، زیبایی و فایده» از دیدگاه ویتروویوس، معمار سدهshy&های پیش از میلاد، که کماکان به عنوان شاخصهshy&های کلی معماری پایدار یا سبز عنوان می‌shy&شوند. هدف کلی معماری سبز یا پایدار، کاهش آسیب بر محیط و منابع انرژی و طبیعت است. یعنی ساختمانی که کمترین ناسازگاری و مغایرت را با محیط طبیعی پیرامون خود و در پهنه وسیعتر با منطقه و جهان دارد. بنابراین معماری پایدار ترکیبی چند ارزشی در بر دارد: زیبایی شناسی، محیط، اجتماع، سیاست و به عبارتی طراحی و ساختمان سازی هماهنگ با محیط. یک معمار خوب باید چند فاکتور را در نظر بگیرد: **مقاومت، پایداری و طول عمر بنا و مصالح مناسب.** مفهوم تمام اصول معماری «پایدار» یا «سبز» باید در یک فرایند کامل که منجر به ساخته شدن محیط زیست سالم می‌shy&شود، تجسم یابد.

معماری سبز چیست؟

ایجاد ساختمان سبز به سلامت افرادی که در آن ساکن بوده و یا در محیط اطراف آن زندگی می‌shy&کند کمک خواهد کرد و باعث رضایتshy&مندی و آسودگی آنان خواهد شد. این موضوع نیازمند کاربرد دقیق استراتژیshy&های تصدیق شده در معماری است. راهبردهایی همچون استفاده از طبیعت بادوام و منبع مواد با کفایت، استفاده از انرژی خورشیدی برای مصارف گرمایی، نیروی برق و روشنایی روزانه، دوباره استفاده کردن از ضایعات و البته در حال حاضر صرفهshy&جویی و بهینهshy&سازی مصرف انرژی و کاربرد انرژیshy&های پایدار، هیچگونه نقشی در فرهنگ ساختمانی کشور ندارد. علاوه بر آن، در ساخت و سازهای مسکونی بخش خصوصی به ویژه مسکن قشر پردرآمد و ثروتمند جامعه، ارقام نسبتاً بالایی صرف تزیینات افراطی و بی‌اصالتی می‌shy&شود که عمدتاً به نام ابزارسازی مشهور است. این مسئله متأسفانه به یک مد در کشور تبدیل شده است و بسیار نگران کننده است. بنابراین باید به دنبال چاره بود. راهکارهایی باید اندیشیده شود که هم حس زیبایی شناسی افراد را برانگیزد و هم در راستای اهداف محیط زیست دوستانه باشد. رویکردهای نوین زیبایی شناختی برای ایجاد دگرگونی و تحول در اذهان عمومی و در عین حال، جایگزینی الگوهای زیستی مبتنی بر تعادل صرفهshy&جویی و بهینهshy&سازی مصرف و احترام به محیط زیست طبیعی و اجتماعی به جای الگوهای ناکارآمد رایج کنونی، امری ضروری است. پس لازم است که معماران خوش ذوق و پرهیز ایرانی، ضمن فراگیری آخرین شیوهshy&ها و متدهای روز دنیا بکوشند تا به جای دنبالهshy&روی از سلائق عامیانه و بازارپسند و ساخت و ساز بدون حساب و متناقض اصول زیست محیطی و الگوهای نوین انرژی، به محدودیتshy&های بومی و زیست محیطی، توجه نموده و از حداقل امکانات، حداکثر بهرهshy&برداری را داشته باشند.